

Dr Violetta Julkowska
Zakład Dydaktyki Historii
Instytutu Historii UAM

Literatura w edukacji historycznej

Wykład
V rok studia niestacjonarne

Rok akademicki 2007/2008
30 godzin

Forma zaliczenia

- przygotowanie scenariusza lekcji historii z wykorzystaniem wybranego źródła literackiego

Kontakt: violajul@wp.pl

I. Cele wykładu:

- ukazanie literatury jako specyficznego źródła informacji dla historii kultury
- zapoznanie z wybranymi przykładami literatury polskiej ze wskazaniem na ich zawartość informacyjną
- przegląd gatunków literackich pod kątem możliwości ich krytycznej analizy i interpretacji
- wskazanie przykładowych zastosowań literatury, muzyki i sztuki na lekcjach historii w zreformowanej szkole
- prezentacja przykładowych scenariuszy zajęć na lekcjach historii z wykorzystaniem źródeł literackich, prezentacja projektów warsztatów historyczno-literackich
- kształcenie podstawowych kompetencji czytelnika krytycznego

II. Tematyka wykładów:

1. Dzieło literackie jako źródło wiedzy o przeszłości. Próba konwencyjnej lektury historycznej dzieła literackiego na przykładzie wybranych tekstów.
2. Literackie portrety ludzi zwykłych i niepospolitych. Staropolskie gatunki literackie i dzieła artystyczne służące przedstawieniu i ocenie postaci. Żywoty świętych, zwierciadła. Analiza zjawiska na przykładzie postaci Św. Wojciecha
3. Model lekcji o kulturze średniowiecza. Semiotyczna interpretacja tekstu kultury na przykładzie źródeł ikonograficznych i literackich.
4. Taniec śmierci jako temat i motyw w literaturze i sztuce na przestrzeni wieków: XIV-XX . Alegoria i alegoreza jako zjawiska kulturowe. Prezentacja multimedialna.
5. Symbolika Wielkiego Postu i Świąt Wielkanocnych. Umiejętność rozumienia i interpretacji tekstów kultury.
6. Adam Naruszewicz do Ignacego Krasickiego, Adam Mickiewicz do Joachima Lelewela czyli retorycznie o pisaniu historii. Analiza sposobu rozumienia historyzmu oświeceniowego i romantycznego na podstawie tekstów literackich.
7. Polskie pieśni patriotyczne. Kontekst historyczny i kulturowy wybranych pieśni. Prezentacja multimedialna.
8. *Polonia divina*- mit i historiografia, stereotypy historyczne i ich żywotność na przykładzie obrazu Franciszka Starowiejskiego.
9. Pamiętniki kobiet – specyficzne źródło wiedzy o obyczajach i życiu codziennym w XIX wieku na przykładzie wspomnień: W. Fiszerowej, R. Raczyńskiej, A. Górskiej.

10. Odwilż w literaturze i w polityce- Jana Ważyka *Poemat dla dorosłych* i jego recepcja. Przykład warsztatu literackiego z wykorzystaniem środków multimedialnych.
11. Historia mała i wielka w poezji Wisławy Szymborskiej. Przykład zajęć warsztatowych.
12. Retoryka przemówień wojennych Winstona Churchilla. Możliwe strategie tekstowe autora i czytelnika narracji. Model interpretacji tekstu w ujęciu U. Eco

III. Literatura podstawowa:

1. T. Witczak, Średniowiecze, Warszawa 1998
2. T. Michałowska, Średniowiecze, Warszawa 2000
3. J. Ziomek, Renesans, Warszawa 1980
4. C. Hernas, Barok, Warszawa 1982
5. M. Klimowicz, Oświecenie, Warszawa 1983
6. R. Przybylski, A. Witkowska, Romantyzm, Warszawa 2000
7. H. Markiewicz, Pozytywizm, Warszawa 1985
8. H. Podraza-Kwiatkowska (red.), Literatura dwudziestolecia międzywojennego, Warszawa 1985
9. Czaplński, P. Śliwiński, Literatura polska 1976-1998, Kraków 1999